

**Актуалізація фондів
бібліотек для дітей в умовах збройної
агресії Російської Федерації**

Наталія Загоруйко

*завідувач відділу формування та зберігання документних ресурсів
НБУ для дітей*

Обсяги російськомовних видань у бібліотеках для дітей

Всього у фондах бібліотек для дітей станом на 01.01.2021 року перебуває

9087,98 тис. або 43 % від загального обсягу (від 19% у Львівській та Рівненській області до 61% у Одеській області).

- **Понад 50%** російськомовних видань - у фондах бібліотек для дітей Харківської, Сумської, Миколаївської, Запорізької, Донецької та Луганської областей
- **Понад 40%** - у фондах бібліотек для дітей Дніпропетровської, Житомирської, Кіровоградської, Полтавської, Херсонської, Чернівецької, Чернігівської областей
- **Понад 30%** - у фондах бібліотек для дітей Вінницької, Закарпатської, Київської, Тернопільської, Хмельницької, Черкаської областей

У фондах обласних бібліотек для дітей -1317,23 тис. або 44 % (від 11% Волинська ОБД до 68% Одеська ОБД)

У фондах інших бібліотек для дітей - 7482,53 тис. або 42 % (від 15% у Рівненській області до 60% у Одеській області)

(Основні показники роботи бібліотек України для дітей за 2020 рік
<https://chl.kiev.ua/MBM/Book/View/644#page/1/mode/2up>)

«Про внесення змін до деяких законів України щодо обмеження доступу на український ринок іноземної друкованої продукції антиукраїнського змісту»

(Закон України № 1780-VIII від 08.12.2016 чинний з 1 січня 2017 року)

Зміни до Закону України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні»

 Забороняється використання друкованих засобів масової інформації для:

- ✓ закликів до захоплення влади, насильницької зміни конституційного ладу або територіальної цілісності України;
- ✓ пропаганди війни, насильства та жорстокості;
- ✓ розпалювання расової, національної, релігійної ворожнечі;
- ✓ розповсюдження порнографії, а також з метою вчинення терористичних актів та інших кримінально караних діянь;
- ✓ пропаганди комуністичного та/або націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів та їхньої символіки;
- ✓ популяризації або пропаганди держави-агресора та її органів влади, представників органів влади держави-агресора та їхніх дій, що створюють позитивний образ держави-агресора, виправдовують чи визнають правомірною окупацію території України;
- ✓ втручання в особисте і сімейне життя особи, крім випадків, передбачених законом;
- ✓ заподіяння шкоди честі і гідності особи;
- ✓ розголошення будь-якої інформації, яка може призвести до вказання на особу неповнолітнього правопорушника без його згоди і згоди його законного представника".

Зміни до Закону України «Про видавничу справу» :

Заборонено

- ✓ виготовляти та/або розповсюджувати продукцію, що містить матеріали (висловлювання, заклики тощо), зміст яких спрямований на ліквідацію незалежності України, зміну конституційного ладу насильницьким шляхом, порушення суверенітету і територіальної цілісності держави, підрив її безпеки, незаконне захоплення державної влади, пропаганду війни, насильства, комуністичного та/або націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів та їхньої символіки, розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, вчинення терористичних актів, посягання на права і свободи людини, здоров'я населення;
- ✓ виготовляти та/або розповсюджувати продукцію, що містить популяризацію або пропаганду органів держави-агресора та їх окремих дій, що створюють позитивний образ працівників держави-агресора, працівників радянських органів державної безпеки, виправдовують чи визнають правомірною окупацію території України".

Видавнича продукція, що має походження або виготовлена та/або ввозиться з території держави-агресора, тимчасово окупованої території України, може бути ввезена на митну територію України та розповсюджена на її території за умови наявності відповідного дозволу, крім видавничої продукції, що ввозиться громадянами в ручній поклажі або супроводжуваному багажі загальною кількістю не більше 10 примірників.

Критерії оцінки видавничої продукції, що дозволена до розповсюдження на території України

(затверджені Наказом Державного комітету телебачення і радіомовлення України № 47 від 03.03.2017 р.)

Дозволи не повинні видаватися на видання:

- спрямовані на ліквідацію незалежності України, зміну конституційного ладу насильницьким шляхом, порушення суверенітету і територіальної цілісності держави, підрив її безпеки, незаконне захоплення державної влади;
- пропагують війну, вчинення терористичних актів; розпалюють міжетнічну, расову, релігійну ворожнечу;
- пропагують державу-агресора, зокрема її органи влади, представників органів влади, працівників культури та інших сфер держави-агресора, які публічно підтримують окупацію території України;
- спрямовані на пропаганду комуністичного та/або націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів та їхньої символіки;
- використовують шаржування державних символів України (Державного Герба, Державного Прапора, Державного Гімну) у будь-якому вигляді.
- у сюжеті твору безпосередньо або опосередковано заперечується або ставиться під сумнів територіальна цілісність України, виправдовуються або визнаються правомірними окупація території України, акти агресії з боку інших держав, розв'язування війни;
- автором (співавтором) твору є особа, внесена до Переліку осіб, які створюють загрозу національній безпеці, оприлюдненого на веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв;
- пропагують імперські геополітичні доктрини, які передбачають об'єднання народів навколо держави-агресора, її державної мови, культури, панівної релігійної конфесії та слугують ідейним підґрунтям повернення України у сферу домінування держави-агресора.

*Протягом 2021 року Державний Комітет телебачення і радіомовлення України видав **6442 (понад 32 млн прим.)** дозволи на ввезення видавничої продукції, що має походження або виготовлена та/або ввозиться з території держави-агресора, тимчасово окупованої території України. Лише з 1 лютого по 23 лютого 2022 року видано дозволи на **360 видань***

З метою недопущення культурного та інформаційного впливу держави-агресора на суспільні настрої українців з **06.03.2022 року видачу дозволів припинено та зупинено дію наданих дозволів**

*(Наказ Державного комітету телебачення і радіомовлення України від 06.03.2022 № 94 «**Про припинення видачі та зупинення дії дозволів на ввезення видавничої продукції з території держави-агресора**»)*

*Постановою Кабінету Міністрів від 09.04.2022 № 426 «**Про застосування заборони ввезення товарів з Російської Федерації**» заборонено ввезення на митну територію України в митному режимі імпорту товарів з Російської Федерації.*

Методичні рекомендації з питань актуалізації бібліотечних фондів у зв'язку зі збройною агресією Російської Федерації проти України

Відповідно до частини 3 статті 2 **Закону України «Про захист суспільної моралі»** (у редакції Закону України [№ 2109-IX від 03.03.2022](#)) у складі фондів публічних бібліотек не можуть бути видання, які:

- ✓ пропагують війну, національну та релігійну ворожнечу, зміну шляхом насильства конституційного ладу або територіальної цілісності України;
- ✓ містять виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, у тому числі шляхом представлення збройної агресії Російської Федерації проти України як внутрішнього конфлікту, громадянського конфлікту, громадянської війни, заперечення тимчасової окупації частини території України;
- ✓ глорифікують осіб, які здійснювали збройну агресію Російської Федерації проти України, представників збройних формувань Російської Федерації, іррегулярних незаконних збройних формувань, озброєних банд та груп найманців, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих Російською Федерацією, а також представників окупаційної адміністрації Російської Федерації, яку складають її державні органи та інші структури, функціонально відповідальні за управління тимчасово окупованими територіями України, та представників підконтрольних Російській Федерації самопроголошених органів, які узурпували виконання владних функцій на тимчасово окупованих територіях України, у тому числі шляхом їх визначення як «повстанці», «ополченці», «ввічливі військові люди»;

- ✓ зміст яких спрямований на ліквідацію незалежності України, пропаганду насильства, розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, вчинення терористичних актів, посягання на права і свободи людини.

Перелік таких видань формує Державний комітет телебачення і радіомовлення України та оприлюднює його на своєму офіційному веб-сайті. Із останнім його варіантом можна ознайомитися за посиланням:

http://http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/printable_article?art_id=181891

Станом на 30.05. 2022 р. Перелік містить 298 назв видань.

Серед видань книги: **Владислава Бахревського «Люба Україна. Долгий путь к себе», Петра Толочка «Украина в огне евроинтеграции» та «Заявка на самоубийство. Зачем Украине НАТО?», Сергія Лукьяненка «Живи, Донбасс!»**

Вставить Вырезать Копировать Формат по образцу Буфер обмена

Times New R 14 A A Aa A

Ж К Ч abe X₂ X² A aly A

AaBbB AaBbBv AaBbBv AaBbBv AaB AaBbBv AaBbB

¶ Заголов... ¶ Обычный Строгий ¶ Без инте... Заголово... Заголово... Заголовок

Шрифт Абзац Стили Редактирование

Перелік книжкових видань, зміст яких спрямований на ліквідацію незалежності України, пропаганду насильства, розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, вчинення терористичних актів, посягання на права і свободи людини*

№ п/п	Автор	Найменування	Видавництво	Країна	Міжнародний стандартний книжковий номер (ISBN)
1	Захар Прилепін	Всё, что должно разрешиться... Хроника идущей Войны	АСТ	Російська Федерація	978-5-17-098522-7
2	Захар Прилепін	Не чужая смута. Один день - один год	АСТ	Російська Федерація	978-5-17-096848-0
3	Андрей Дикий	Неизвращенная история Украины-Руси	Алгоритм	Російська Федерація	978-5-4438-0800-0
4	Павел Губарев	Факел Новороссии	Питер	Російська Федерація	978-5-496-02041-1
5	Семен Пегов	Я и рыжий сепар	Центрполиграф	Російська Федерація	978-5-227-06617-6
6	Дмитрий Goblin Пучков	Разведопрос. Трудно быть русским	Крылов	Російська Федерація	978-5-4226-0257-5
7	Дмитрий Goblin Пучков	Украина це Россия. Серия «Библиотека Мужского клуба»	Крылов	Російська Федерація	978-5-422-60256-8

Перелік видавничої продукції держави-агресора, на ввезення якої надано відмови у видачі дозволів на підставі негативних висновків експертної ради Держкомтелерадіо у зв'язку з невідповідністю видань Критеріям оцінки видавничої продукції,

що ведеться Державним комітетом телебачення і радіомовлення України та оприлюднюється на його офіційному вебсайті за посиланням: <https://cutt.ly/IHD9wm3>

Серед заборонених дитячі книжки:

- ✓ російського видавництва «Издательский дом «Проф-Пресс» «Высокие технологии: Из фантастики в реальность», «Современные профессии», «Знаменитые животные», «Стихи про машины малышам», «Транспорт», «Тесты для малышей (2—3 года)» (містять символіку держави-агресора, її силових і військових структур, комуністичного режиму);
- ✓ казки про Іллю Муромець і Соловія-розбійника, про билинних богатирів московського видавництва;
- ✓ російські переклади книг Френсіса Реймонда “История бизнеса. День за днем” та Джолайн Годфрі “Как научить ребенка общаться с деньгами”, оскільки видавець використав в оформленні видань символіку держави-агресора;
- ✓ «365 сказок и стихов на каждый день» окремий вірш оспівує російську армію, яка всіх «захищає і рятує людство»;
- ✓ Євгенії Попової та Лілу Рамі “Найди и покажи. Кем я стану?”, у якій окремі глави присвячені пропаганді російських силових структур і військових професій

Лише у 2021 році надано 73 відмови у видачі дозволів на ввезення з території держави-агресора 367,5 тисяч примірників пропагандистських видань. Всього 350 відмов, з них 18% - книги для дітей

	4 Місцезнаходження юридичної особи або місце проживання ФОП, що здійснює ввезення	5 Код товару згідно з УКТЗ ЕД	6 Повна назва видання мовою оригіналу	7 Код ISBN	8 Кількість примірників	9 Автор або колектив авторів (не більше трьох)	10 Країна-виробник	11 Найменування місцезнаходження
ЦТВ н-	04050, м. Київ, вул. Мельникова, 12	4901	Большая энциклопедия школьника	978-5-389-13131-6	30000	Шон Конноли	Російська Федерація	ТОВ «Видавнич «Азбука-Аттіку» Москва
ЦТВ н-	04050, м. Київ, вул. Мельникова, 12	4901	Сталинград	978-5-389-07862-8	30000	Энтони Бивор	Російська Федерація	ТОВ «Видавнич «Азбука-Аттіку» Москва
ос	04073 м. Київ просп. Степана Бандери, 9	4901	Я пишу правильно. От "Букваря" к умению красиво и грамотно писать	978-5-699-49471-2	500	Надежда Жукова	Російська Федерація	ТОВ "Видавнич 123308 м. Москва вул. Зорге, 1

Книжки видавництв, а також авторів, до яких були застосовані обмежувальні заходи (санкції) відповідно до Закону України «Про санкції».

Перелік фізичних та юридичних осіб, стосовно яких застосовані обмежувальні заходи (санкції) доступний за посиланням: <https://sanctions-t.rnbo.gov.ua/>.

Зокрема, санкції були застосовані до

✓ **видавництв :**

ТОВ «ТД Алгоритм» (ООО «ТД Алгоритм»), ЗАТ «Книжковий світ» (ЗАО «Книжный мир»), ТОВ «Видавництво «Ексмо» (ООО «Издательство «Эксмо»), ТОВ «Видавництво «Віче» (ООО «Вече»), ТОВ «Видавництво Центрполіграф» (ООО «Издательство Центрполиграф»), ТОВ «Видавництво Яуза» (ООО «Издательство Яуза»), ТОВ «Видавництво АСТ» (ООО «Издательство АСТ»), ТОВ «Видавничий дім «Пітер» (ООО «Издательский дом «Питер»), ТОВ «Яуза-прес» (ООО «Яуза-пресс»)

(позиції 20-28 додатку 2 до рішення Ради національної безпеки і оборони України від 19 березня 2019 року «Про застосування, скасування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», введеного в дію Указом Президента України від 19 березня 2019 року № 82/2019);

✓ **авторів:**

Всеволода Сахарова, Лева Вершиніна, Олександра Широкограда, Олександра Терещенка, Михайла Полікарпова, Ростислава Іщенка, Олександра Тамонікова, Олександра Дугіна і Захара Прілепіна

и (1762)

ТОВ "Видавництво "Ексмо"

Діючі

Назва компанії	Номер реєстрації	Податковий номер	Тип обмежень	Термін дії обмежень	Дата завершення дії обмежень	Юридична адреса	А
ТОВ "Видавництво "Ексмо"	ОДРН1027739148656		1) обмеження торговельних операцій; 2) запобігання виведенню капіталів за межі України; 3) зупинення виконання ... Детальніше	Три роки	2022-03-19	Російська Федерація, 123308, м. Москва, вул. Зорге, 1	

Юридичні особи (1762)

Дата указу	П.І.Б.	Дата народження	Тип обмежень	Термін дії обмежень	Дата завершення дії обмежень	Громадянство	Місце проживання
------------	--------	-----------------	--------------	---------------------	------------------------------	--------------	------------------

ма... [Детальніше](#)

2019-03-19	Дугін Олександр Гелійович	1962-01-07	1) блокування активів - тимчасове обмеження права особи користуватися та розпоряджатися належним їй ма... Детальніше	Три роки	2023-03-19		
------------	---------------------------------	------------	--	----------	------------	--	--

автора (одного з авторів), яких внесено до Переліку осіб, які створюють загрозу національній безпеці

ведеться Міністерством культури та інформаційної політики України на підставі звернень Ради національної безпеки і оборони України, Служби безпеки України, Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, та оприлюднюється на його офіційному веб-сайті за посиланням: <https://cutt.ly/SHD9ogQ>

Станом на 25.03.2022 року даний перелік налічує 210 діячів культури

Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту інформаційного телерадіопростору України» внесено зміни до Закону «Про кінематографію», яким передбачено, що Держкіно відмовляє у видачі або припиняє дію вже виданого державного посвідчення на право розповсюдження і демонстрування фільмів зокрема, якщо одним з учасників фільму є фізична особа, включена до Переліку осіб, які створюють загрозу національній безпеці України

Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення.

На виконання вимог Закону України **«Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту інформаційного телерадіопростору України»** Служба безпеки України надала Міністерству культури список діячів культури, дії яких створюють загрозу національній безпеці України, а саме:

1. Айгумов Айгум Ельдарович
2. Алентова Віра валентинівна (з 28.05.2021)
3. Александров Євген (з 28.05.2021)
4. Александров Олексій Євгенійович (з 11.02.2021)
5. Алфьорова Ірина Іванівна (з 22.10.2018)
6. Апіна Альона Євгеніївна (з 25.01.2021)
7. Бабкіна Надія Георгіївна (з 20.09.17)
8. Бакалов Євген Васильович (з 01.02.2018)
9. Барінов Єгор Валерійович (з 01.02.2018)
10. Батуріна Олена Миколаївна
11. Баширов Олександр Миколайович (з 06.03.2018)
12. Безруков Сергій Віталійович
13. Бердніков Павло Олександрович (з 09.02.2021)
14. Белоцерковська Катерина Іванівна
15. Бистрицька Еліна Авраамівна
16. Бишок Станіслав Олегович (з 20.09.2021)
17. Бльоданс Евеліна Вісвальдівна
18. Бляхорчук Олег Степанович (з 11.02.2021)

- [безпеці, _____](#)
[оприлюдненн](#)
[вебсайті \(В.Р.](#)
- [Наказ від 17.08.2021 "Про оно](#)
[осіб, які ств](#)
[національній](#)
[оприлюднення](#)
[вебсайті \(Д.К.](#)
 - [Наказ від 4.08.2021 "Про виз](#)
[втратам чл](#)
[Міністерства](#)
[інформаційно](#)
[України від 11.08.2021 № 812"](#)
 - [Наказ від 4.08.2021 "Про виз](#)
[втратам чл](#)
[Міністерства](#)
[інформаційно](#)
[України від 11.08.2021р. № 846"](#)
 - [Наказ від](#)

Автори, які публічно підтримали агресію проти України, інформація про що міститься у відкритому доступі в мережі Інтернет

Зокрема : (для ідентичності автори подані російською мовою)

Андронати И., Арбатова М., Атаманов М., Белянин Анд., Балашова В., Березин Ф., Быков Юрий, Васильев Владимир Николаевич, Воронова М., Забирко Вит., Злотников Р., Иевлев П., Кивинов А., Климов А., Колесникова И, А. Константинов А., Куняев Ст., Логинов А., Лукин Евг., Лукьяненко С., Новоженев Лев, Орлов Б.А., Панов С., Прилепин Захар, Поляков Ю.М., Рейн Евг., Семенова М., Столяров Олег, Хаецкая Е., Щёголев Александр, Эльтеррус Иар, Юденич М.

- ✓ Українським інститутом книги та виданням «Читомо» сформований перелік російських письменників, які публічно підтримали російську агресію (<https://cutt.ly/kGHHSQb>). Крім зазначених вище письменників, до переліку увійшли:

Александр Пелевин, Герман Садулаев, Андрей Геласимов, Андрей Рудалёв, Даниэль Орлов, Вячеслав Коновалов, Владимир Крупин, Олег Павлов, Алексей Ахматов, Роман Круглов, Николай Стариков, Олег Рой, Олег Дивов.

Процедура списання документів

Для бюджетних установ регулюється «Порядком списання об'єктів державної власності» (Постанова КМУ від 8 листопада 2007 р. N 1314) **Останні зміни внесені Постановою КМУ від 09.09.2020 №814, дозволено списувати за рішенням керівника до 50 тис. грн. (було до 20 тис. грн.)**

для установ комунальної власності порядок списання визначається відповідними органами місцевого самоврядування відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»

Причини списання:

- ✓ **втратили актуальність (морально застарілі)**
- ✓ **непрофільні**
- ✓ **зношені**
- Інформація про списані видання (бібліографічні записи) має бути вилучена з карткових та електронних каталогів
- рекомендується вести окремий службовий облік списаних видань

Форма акту на списання документів з бібліотечного фонду визначена **Порядком складання типових форм з обліку та списання основних засобів суб'єктами державного сектору**, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 13.09.2016 № 818.

Органи місцевого самоврядування можуть затверджувати власні форми

Дерусифікація – декомунізація – деколонізація (публічні обговорення)

Ініціатори:

Міністерство культури та інформаційної політики України, Український інститут національної пам'яті

Мета:

почути думки істориків, культурологів, філософів, лідерів громад щодо того, як вчиняти з культурною спадщиною, яка має стосунок до Росії як держави-агресора, і наразі залишається в публічному просторі країни

- Перший круглий стіл відбувся 11 травня, присвячений топоніміці: <https://bit.ly/3lhrgGu>
- Другий круглий стіл – 18 травня, присвячений монументальному мистецтву: <https://bit.ly/38ge5GH>
- Третій круглий стіл – 25 травня, присвячений загальній присутності у культурі. У центрі – межі присутності російських творів, митців і діячів в українському культурному просторі. За участю Сергія Жадана, Яна Валетова, Віри Агеєвої, Діани Клочко, Ростислава Семківа та інших.
<https://www.youtube.com/watch?v=z-TyJGYbzdK>

15 червня о 17.00 - онлайн-зустріч щодо актуальних питань, які стосуються мистецтва у публічному просторі (Онлайн-трансляція буде доступна у події на Facebook, а також на Youtube каналі Державного агентства України з питань мистецтв та мистецької освіти)

Дякую за увагу!

Загоруйко Наталія Миколаївна

завідувач відділу формування та зберігання документних ресурсів

тел. (044)4007073; (066)1328958

e-mail zagoruiko2007@ukr.net